

L'entesa i l'enteniment

Al costat dels noms derivats d'adjectius formats amb el sufix *esa* i que indiquen les seves qualitats, com *bellesa*, *senzillesa*, *avidesa*, *estupidesa*, *solidesa*, *ceguesa*, etc. (que corresponen a noms del castellà distribuïts en tres terminacions: «*belleza*», «*sencillez*», «*ceguera*»), disposem, en català, d'una sèrie més breu de noms amb la mateixa terminació, cosa que no vol dir amb el mateix sufix: són les formes del femení del participi passat d'alguns verbs del segon grup que han estat substantivades, com *comesa*, *contesa*, *despesa*, *encesa*, *entesa*, *escomesa*, *represa*, *remesa*, *tramesa* i encara algun més.

La majoria d'aquests substantius no tenen una forma corresponent en castellà i cal cercar el seu mot equivalent en aquesta llengua en una altra solució. Noms del castellà com «*acometida*» i «*cometido*» són també, com els noms equivalents del català, *escomesa* i *comesa*, les formes substantivades del participi passat dels verbs «*acometer*» i «*cometer*», de que amb una terminació diferent. En canvi, els noms del castellà equivalents als nostres *contesa*, *represa*, *tramesa* i *entesa* representen ja solucions ben diferents: «*contienda*», «*reanudación*», «*envío*» i «*acuerdo*».

Veiem, així, que el nom del castellà equivalent al nostre *entesa* pertany a una altra família etimològica de mots. I és, potser, perquè el castellà no disposa de cap forma procedent del seu verb «*entender*», usat com el nostre *entendre* —com a verbs pronominals— significat «*arribar a un acord*», equivalent a *entesa*, que a cops algú recorre a «*entendimiento*», forma a la qual els diccionaris del castellà no reconeixen aquest valor. I, com que malgrat la utilitat d'aquesta sèrie de noms que comentem no tothom en sap treure el profit que caldria, també s'esdevé que alguns, imitant potser aquest ús impropí (?) del castellà, diuen, tal com hem sentit més d'un cop, «*arribar a un enteniment*», o «*el desitjable enteniment entre els partits*», en lloc de *arribar a una entesa* i la desitjable *entesa* entre els partits.

Enteniment significa «*facultat d'entendre*» i «*raó, seny, senderi*», valor, aquest darrer, amb què és molt popular. *Entesa*, en canvi, és «*el fet d'entendre's*». Potser si que l'*entesa* entre els partits depèn de l'*enteniment*, però és ben clar que són dues coses diferents, i que no s'ha d'usar l'una volent significar l'altra.